

"Barn ska få vara barn"

En studie om vilken kunskap och erfarenhet föräldrar till barn på småbarnsavdelningar har om läroplanen för förskola.

Madelene Andersson
Anneli Lindström
2014

Lärarexamen, grundnivå
Lärarexamen, 210 hp

Luleå tekniska universitet
Institutionen för konst, kommunikation och lärande

”Barn ska få vara barn”

En studie om vilken kunskap och erfarenhet föräldrar till barn på småbarnsavdelningar har om läroplanen för förskola.

Madelene Andersson

Anneli Lindström

Förskolläraryrket

Abstrakt

Syftet med denna studie var att beskriva, analysera och förstå hur föräldrar till barn på småbarnsavdelningar ser på förskolans arbete och vilka tankar och åsikter de har om läroplanen. Studien är baserad på kvalitativa intervjuer med sex föräldrar till barn som är 1-3 år. En hermeneutisk ansats har använts genom hela studien, framförallt vid tolkning och analys av intervjuerna. Resultaten visar att föräldrar i första hand har sina barn på förskolan på grund av arbete, men även för att barnen skulle få stimulans och träffa andra barn. Det är också viktigt för de flesta föräldrar att barnen lär sig något på förskolan, till exempel konfliktlösning, färger och former. Angående läroplanen för förskola, Lpfö 98/2010 (Skolverket, 2011) anser föräldrarna att det är något som främst är viktigt för förskollärarna, för att de ska ha riktlinjer att arbeta efter. De flesta föräldrar anser sig vara ganska välinformerade om läroplanen, men säger sig även lita fullständigt på personalen så därför känner de inget stort behov av att läsa den. Vårt resultat visar att det framför allt är föräldrarnas intresse som avgör hur mycket kunskap de har om läroplanen.

Nyckelord: Förskola, föräldrar, läroplan, småbarnsavdelning.

Förord

Vi vill börja med att tacka vår handledare Gunilla Johansson som hjälpt och stöttat oss genom hela processen. Tack även till föräldrarna som ställt upp på intervjuer, utan er hade det inte varit möjligt att genomföra studien!

Att vi skulle skriva examensarbete tillsammans var något som bestämdes redan för två år sedan när vi bara känt varandra några månader. Ju närmare sista terminen vi kom, desto mer kände vi pressen... skulle vi driva varandra till vansinne? Något vi var särskilt oroliga över var Madelenes extrema kontrollbehov, men det har hon faktiskt kunna lägga åt sidan och hela arbetet är skrivet och kontrollerat av oss båda och vi har varit rörande överens om allting. Så vi vill faktiskt även tacka oss själva och varandra för otroligt duktigt samarbete.

Sedan måste vi även nämna det faktum att vi haft en kolikbebis att ta hand om under hela arbetets gång. Så tack till Alfred som faktiskt sov ibland och gjorde oss grymt effektiva dessa få stunder. Madelenes andra son, Harry, förtjänar också ett tack då han de allra flesta dagar gått till förskolan utan protester. Och tack till lille Algot som stannade i Annelis mage till och med den 29/11 som även han gjorde att vi var effektiva under hösten så att vi skulle slippa skriva ett helt examensarbete med ännu en bebis, det skulle förmodligen blivit ganska jobbigt.

Och förstås, tack till alla andra i vår närhet som trots att vi varit tråkiga och trötta har stått ut med oss under hela den här tiden. Ni är alla guld värda!

Madelene Andersson
Anneli Lindström

Innehållsförteckning

Inledning	1
Arbetsfördelning	2
Syfte	3
Bakgrund	4
Förskolans uppdrag har förändrats	4
Barnkrubbor	4
Småbarnsskolor	5
Barntädgården	5
Statens inflytande ökar	6
Barnstugeutredningen	7
Förskolans första läroplan	7
Föräldrars kännedom om läroplanen	8
Föräldrasamverkan	9
Ur ett historiskt perspektiv	9
I dagens samhälle	9
Varför är föräldrasamverkan viktigt?	10
Föräldrarna	10
Pedagogerna	11
Teoretiskt förhållningssätt	11
Utvecklingsekologi	11
Mikronivå	13
Mesonivå	13
Exonivå	13
Makronivå	13
Metod	14
Ett hermeneutiskt perspektiv	14
Hermeneutisk tolkning	14
Kvalitativa intervjuer	15
Begreppet standardisering	15
Grad av strukturering	15
Etik	15
Urval och genomförande	16
Förberedelser	17

Inspelning	17
Bearbetning och analys	17
Validitet & reliabilitet	18
Resultat	18
Vilka krav har föräldrarna på verksamheten?	18
Hur ser föräldrarna till de minsta barnen inom förskolan på läroplanen?	19
Hur mycket kunskap har föräldrarna om läroplanen?.....	20
Diskussion	20
Metoddiskussion	20
Validitet och reliabilitet	22
Resultatdiskussion.....	22
Vilka krav har föräldrarna på verksamheten?.....	22
Hur ser föräldrarna till de minsta barnen inom förskolan på läroplanen?	23
Hur mycket kunskap har föräldrarna om läroplanen?.....	24
Sammanfattning	25
Fortsatt forskning	26
Referenser	27
Bilaga	

Inledning

Vi har under våra verksamhetsförlagda utbildningar uppmärksammat att föräldrar till framförallt de yngsta barnen inom förskolan inte riktigt vet vilken roll läroplanen för förskolan, Lpfö 98/2010 (Skolverket, 2011) har i förskolans arbete. De har ifrågasatt på vilket sätt och varför förskolan arbetar utifrån en läroplan med de yngsta barnen. Detta har gjort att vi blivit nyfikna på föräldrars syn på förskolan och dess uppdrag. Är det kanske så att föräldrar enbart ser förskolan som barnpassning?

Vi ser detta som en relevant fråga i och med att läroplanen är det statliga styrdokument som gäller för oss förskollärare och något som vi arbetar efter varje dag. Är det så att föräldrarna bara ser förskolan som barnpassning kanske även vi pedagoger börjar se den på samma sätt? För att motiveras att arbeta utifrån läroplanen känns det viktigt för oss att även föräldrarna tycker den är viktig. Enligt läroplanen är det dessutom viktigt att det finns ett samarbete mellan hem och förskola och för att det ska fungera bör pedagoger och föräldrar ha en gemensam syn på hur man ska arbeta i förskolan.

Som pedagoger inom förskolan ska vi arbeta utifrån läroplanen och vi har ett stort ansvar i att göra det bästa för barnen, samtidigt som vi måste ha ett stort förtroende från föräldrarna som varje dag lämnar sina barn med oss. Vi tycker att pedagoger inom förskolan verkligen ska *vara* med barnen, inte bara ”vakta” dem. Barn lär sig och utvecklas ständigt i ett samspel med miljön, både den materiella omgivningen och de personer som omger barnet. Barnet påverkas av miljön samtidigt som även miljön påverkas av barnet (Andersson, 1990).

Arbetsfördelning

Genom hela arbetet har vi tillsammans läst och analyserat all litteratur samt att vi tillsammans författat rapporten. Vi har under hela arbetets gång haft en dialog om hur arbetet ska utformas och vad rapporten ska innehålla. Intervjuerna delade vi upp så att vi intervjuade tre föräldrar var, men bearbetning och analys av intervjuerna gjorde vi tillsammans.

Syfte

Syftet med studien är att beskriva, analysera och förstå hur föräldrar till barn på småbarnsavdelningar ser på förskolans arbete och vilka tankar och åsikter de har om läroplanen.

Frågeställningar:

- Vilka krav har föräldrarna på verksamheten?
- Hur ser föräldrarna till de minsta barnen inom förskolan på läroplanen?
- Hur mycket kunskap har föräldrarna om läroplanen?

Bakgrund

Förskolans uppdrag har förändrats

År 1998 fick förskolan sin första läroplan, Lpfö 98. Denna läroplan innehåller de statliga krav som finns för förskoleverksamheten samt de krav barn och föräldrar kan ha på förskolan. I läroplanen beskrivs de mål som finns att sträva efter och de riktlinjer som finns (Skolverket, 2008). Tolv år efter läroplanen utgavs så släpptes en ny reviderad upplaga som bland annat innehåller ett nytt avsnitt om uppföljning, utvärdering och utveckling samt ett avsnitt om förskolechefens ansvar (Utbildningsdepartementet, 2010).

Enligt dagens läroplan, Lpfö 98/2010 (Skolverket, 2011) är förskolans uppdrag följande:

Förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande. Verksamheten ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn som deltar. Förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. I samarbete med hemmen ska barnens utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar främjas (Skolverket, 2011, s. 5).

Förskolan fick alltså sin första läroplan 1998, men långt innan dess har det funnits olika typer av barnomsorg. Nedan följer en historisk genomgång över hur förskolans uppdrag har sett ut och förändrats genom åren.

Barnkrubbor

Industrialismens genombrott i början på 1800-talet gjorde att allt fler mödrar började arbeta eftersom lönerna ofta var dåliga och man därmed inte klarade sig med endast mannens inkomst. Barnen lämnades därför hemma, oavsett om de kunde ta hand om sig själva eller inte, vilket förstås innebar att många barn gick under av till exempel vanvård eller hunger eftersom de inte hade någon som tog hand om dem. Detta gjorde att det på många håll inrättades anstalter som tog hand om barnen under tiden mödrarna var på arbetet (Simmons-Christenson, 1997). En sådan anstalt som inrättades var barnkrubban som drev en social hjälpverksamhet utan pedagogisk målsättning. Barnkrubban var till för barn till fattiga föräldrar och finansierades med hjälp av gåvor, avgifter och bidrag (Persson, 1998) och enligt Andersson (1990) var barnkrubban grunden till det som senare kom att heta daghem.

Barnkrubban inrymde vanligtvis cirka 30 barn mellan 2 och 6 år och hade som enda syfte att ge barnen den allra outhärligaste tillsyn och vård de behövde. Lokalerna var allt som oftast inte anpassade efter barnens behov utan var primitivt inredda med ytterst få saker för barnen att leka och sysselsätta sig med. Varje dag serverades emellertid tre enkla måltider, som med all säkerhet hade stor betydelse för de fattigaste barnen (Simmons-Christenson, 1997).

Småbarnsskolor

Den första småbarnsskolan i Sverige upprättades år 1836 i Stockholm och tre år senare startade även en i Göteborg. Vid det laget fanns det redan småbarnsskolor på flera andra platser i Europa och det var en man vid namn Carl af Forsell som tog idén till Sverige och han skrev 1841 en handbok för hur institutionerna skulle skötas (Simmons-Christenson, 1997).

Syftet med småbarnsskolor var enligt Vallberg Roth (2002) att ge omvårdnad och passande uppfostran samtidigt som religionen skulle grundläggas och karaktären fostras. I handböckerna för småbarnsskolan fanns instruktioner för att barnen skulle sitta i amfiteatraliska bänkställningar, pojkar till vänster och flickorna till höger (Vallberg Roth, 2002).

Kristendom, läsning, skrivning och räkning var huvudämnena i småbarnsskolan. Bibliska berättelser, Guds bud och bön var dominerande innehåll och barnen skulle bland annat lära sig Lilla katekesen utantill. Lek var till en början främst förvisad till raster, men fick en starkare ställning från och med 1860-talet (Vallberg Roth, 2002). Enligt Simmons-Christenson (1997) var småbarnsskolan något som kom att betyda mycket för många barn eftersom de där kunde känna trygghet och de möttes av vänlighet.

Barnträdgården

Den första kindergarten startade år 1839 av Friedrich Fröbel i Tyskland och kom så småningom även till Sverige där de kom att kallas barnträdgård (Simmons-Christenson, 1997). Namnet kindergarten och barnträdgård kommer från Frøbels filosofi om barn som plantor som skulle växa och vårdas i en passande miljö (Martin Korpi, 2006). I Sverige öppnades den första barnträdgården 1896 av Anna Eklund (SOU 1997:157). Enligt Persson (1998) hade barnträdgården till skillnad från barnkrubban en pedagogisk målsättning som grundade sig på Frøbels idéer. Barnträdgården var grunden till det som senare kom att heta leksskola (Andersson, 1990).

Enligt Vallberg Roth (2002) var övergripande ändamål med barnträdgårdarna karaktärsdanning, skolförberedande verksamhet och förädling av familjelivet. Det blev nu mer fokus på natur-, matematik- och bygglek istället för skriftspråk och läsinläring som tidigare och dessutom blir leken mer framträdande. Det handlar nu mer om att barnen ska uppfostras än undervisas och de ska ledas, inte skolas. Fokus gick från psalm och biblisk berättelse till saga, sång och fingerlek och dessa sågs som viktiga uppfostringsmedel. Andra nya punkter på schemat var bland annat hemsysslor och sömnad (Vallberg Roth, 2002).

I barnträdgården var begreppet ledarinna ett centralt begrepp. Det var viktigt att hon inte skulle ses som en lärarinna som fyllde barnen med kunskap utan hon skulle vara som en god mor som ledde barnen, vårdade och utvecklade dem. Hon skulle även fungera som en rådgivare för modern i hemmet (Vallberg Roth, 2002).

Statens inflytande ökar

Under 1930-talet ökade intresset för småbarnsinstitutioner och man började inse vikten av tidig fostran. Detta gjorde att allt fler kommuner började stödja förskoleverksamheten (Simmons-Christenson, 1997). År 1943 beslutade riksdagen om ett statsbidrag som skulle börja ges till nyöppnade daghem, vilket gjorde att socialstyrelsen blev mer inblandad och började ge ut råd och anvisningar istället för Svenska Fröbel-Förbundet som tidigare (Vallberg Roth, 2002).

Enligt Vallberg Roth (2002) förändrades även innehållet vid den här tiden. Hon hänvisar till tidskriften *Barnträdgården*, nr 9 från 1964 som listade förskolepedagogikens innehåll. Hon skriver:

Det rörde sig dels om rutinfostran med av- och påklädning, toalettbestyr etcetera, dels om ett tidsanknutet innehåll med årstider, helger och bemärkelsedagar. Vidare innefattades samhällsorientering med trafikfostran, naturorientering i växt- och djurvärld och talbegrepp, samt kultur och konstnärliga aktiviteter (Vallberg Roth, 2002, s. 98).

Husliga sysslor ingick inte längre, medan naturvetenskap och matematik blev mer centralt. Enligt Vallberg Roth (2002) skulle matematiken ske i vardagsrutiner, till exempel genom sortering, klassificering och genom att bygga pussel och spela spel.

År 1951 utkom ett stort utredningsförslag med titeln *Daghem och förskolor*. Denna utredning behandlade mycket grundligt alla tänkbara aspekter av förskoleverksamhet. Denna lästes mycket av förskollärarna och kom därför att ha stor betydelse framför allt gällande vilka mål och arbetsformer som skulle finnas inom verksamheten (Andersson, 1990). Enligt Andersson fick även många föräldrar upp ögonen för förskolans värde i och med denna utredning som argumenterade för att både barn och deras mödrar mår bra av att barnen är några timmar på förskola.

När barnen kommit över 3-4 årsåldern, och därmed i en ålder, då de kräver sådana sysselsättningar och sådant lekmaterial etcetera, som ofta inte står att få i hemmen, skulle det vara av obestridligt värde, om mödrarna mera allmänt kunde få lämna sina barn till några timmars daglig vistelse i en förskola. Här skulle barnen kunna få rika möjligheter till utvecklande sysselsättningar, en omgivning speciellt tillrättalagd för deras behov och möjligheter, och dessutom den pedagogiska ledning och sociala kontakt med andra barn, som alltmer ter sig som nödvändig för barnen i dessa åldrar, inte minst om förberedelse för skolan och livet. Förskolorna skulle på detta sätt fylla en dubbel uppgift: dels ge mödrarna några timmars avkoppling från barnen, dels ge barnen den miljö och fostran, som i de flesta familjer behövs som komplement till hemuppfostern (SOU 1951:15, s. 58).

Utredningen innehöll även ett förslag på en ny benämning för institutionerna, som för tillfället kallades *den halvöppna barnavården*, vilket enligt kommissionen var ett krångligt och otympligt uttryck. Istället ville de införa begreppet *barnstugor* (SOU 1951:15). Enligt Andersson (1990) var detta inget uttryck som fastställdes officiellt, men likväl kom att bli vanligt.

Barnstugeutredningen

År 1968 tillsattes *Barnstugeutredningen* som enligt Persson (1998) blev en milstolpe i barnomsorgens historia. Den innehöll bland annat ett förslag på att *förskola* skulle införas som en gemensam beteckning på daghem och lekskolor (SOU 1972:26). Enligt Andersson (1990) var detta första gången det definierades vilka övergripande mål som skulle gälla för förskoleverksamheten. Dessa mål var:

- Förskolan bör sträva efter att i samarbete med föräldrarna ge varje barn bästa möjliga betingelser att rikt och mångsidigt utveckla sina känslö- och tankemässiga tillgångar.
- Förskolan kan därigenom lägga grunden till att barnet utvecklas till en öppen, hänsynsfull människa med förmåga till inlevelse och till samverkan med andra, i stånd att komma fram till egna omdömen och problemlösningar.
- Förskolan bör hos barnet lägga grunden till en vilja att söka och använda kunskap för att förbättra såväl egna som andras levnadsvillkor (SOU 1972:26, s. 63).

Dessutom fanns i utredningen tre utvecklingsområden som skulle utvecklas: jaguppfattning, begreppsbildning och kommunikation (SOU 1972:26). Persson (1998) skriver att det var i och med barnstugeutredningen som barnomsorgen definitivt blev statens ansvar, både gällande innehållet i förskoleverksamheten och dess organisation.

De mål som fanns formulerade i barnstugeutredningen resulterade sedan i en lag om allmän förskoleverksamhet som trädde i kraft 1 juli 1975. Enligt lagen skulle det nu finnas plats på förskola för alla 6-åringar. Barn med fysiska, sociala, språkliga eller andra handikapp skulle få plats redan från 4 års ålder. Det blev i och med lagen också fastställt att begreppet *förskola* skulle användas (Simmons-Christenson, 1997). 10 år senare, 1985, gav regeringen ut propositionen *En förskola för alla*, som innebar att alla barn över 1½ års ålder skulle ha rätt till förskola. Samtidigt som riksdagen fattade beslut om propositionen beslutades även att Socialstyrelsen skulle utforma ett pedagogiskt program som skulle bilda ramen för förskolans verksamhet (SOU 1997:157).

År 1987 gav Socialstyrelsen ut *Pedagogiskt program för förskolan* som bland annat skulle underlätta planeringen av den pedagogiska verksamheten. Enligt Statens offentliga utredning (SOU 1997:157) skulle utgångspunkten för den pedagogiska verksamheten enligt programmet vara omvårdnad, omsorg, arbete, lek och inläring samt skapande verksamhet.

Förskolans första läroplan

Som synes har det inte funnits någon direkt läroplan för förskolan tidigare, men det har likväl funnits olika texter som fungerat som vägledning inom förskoleverksamheten. Förskolan har emellertid ändå inte haft riktigt samma höga status som skolan. År 1997 utkom *Att erövra omvärlden: Förslag till läroplan för förskola; slutbetänkande* (SOU 1997:157) där kommittén föreslår att läroplanen ska antas som en förordning eftersom ”förskolans pedagogiska verksamhet, enligt kommitténs mening, skall tillmätas samma betydelse för barn i förskoleåldern som utbildningen i det offentliga skolväsendet har för barn och ungdom” (SOU 1997:157, s. 125). Propositionen lämnas in till riksdagen i mars 1998 och redan i juni samma

år har förskolan fått sin första läroplan, något som togs emot entusiastiskt av personal på förskolor runt om landet (Martin Korpi, 2006). Tolv år senare, 2010, revideras läroplanen med bland annat ett nytt avsnitt om uppföljning, utvärdering och utveckling samt ett avsnitt om förskolechefens ansvar (Utbildningsdepartementet, 2010).

I läroplanen för förskola, Lpfö 98/2010 (Skolverket, 2011) formuleras förskolans värdegrund och uppdrag, samt vilka mål och riktlinjer det ska finnas i verksamheten. I uppdraget ingår att förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande samt att verksamheten ska vara trygg, rolig och lärorik.

Målen och riktlinjerna anges för sju olika områden:

- Normer och värden
- Utveckling och lärande
- Barns inflytande
- Förskola och hem
- Samverkan med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet
- Uppföljning, utvärdering och utveckling
- Förskolechefens ansvar

Målen anger inte, som i skolans läroplan, vad det enskilda barnet ska uppnå vid en viss tidpunkt, utan riktas istället mot förskolans arbete och är formulerade som mål för verksamheten (Skolverket, 2008).

Föräldrars kännedom om läroplanen

Skolverket (2013) gjorde under 2012 en föräldraundersökning, bland annat för att ta reda på hur stor kännedom föräldrar har om förskolans läroplan. Resultatet visade att nio av tio föräldrar känner till att det finns en läroplan för förskolan och cirka hälften av dessa vet också vad som står i den. Av föräldrarna som känner till att det finns en läroplan anser 73 % att deras barns förskola arbetar efter den.

Undersökningen visade även att föräldrar som är födda i Sverige har större kunskap om läroplanen än föräldrar födda utanför Sverige, samt att högutbildade föräldrar har mer kunskap än lågutbildade (Skolverket, 2013).

Föräldrasamverkan

Enligt Persson och Campner (2000) är föräldrasamverkan grunden för hela förskolans verksamhet. De menar att barn och föräldrar måste ses som ett och det är de gemensamma krafterna som pedagoger och föräldrar lägger ner som gör att barnet får stöd. Tallberg Broman (1995) beskriver att förhållandet mellan hem och skola/förskola inte alltid haft samma betydelse som det har idag utan det har förändrats markant.

Ur ett historiskt perspektiv

Innan det började etableras barnträdgårdar i Sverige var föräldrakontakt något som var sällsynt förekommande. Barnen gick ofta själva till barnkrubban eller småbarnsskolan. Barnträdgårdarna däremot hade ett intresse av att utöka samarbetet med hemmen, men då främst som ”uppfostrare” av föräldrarna. Bland annat fanns något som kallades *mammamöten* som mammorna gick på cirka var fjortonde dag där de fick arbetsuppgifter att göra samtidigt som de fick lyssna på högläsning. De fick bland annat lära sig att skapa julklappar av enkla material som naturprodukter och spillmaterial. Dessa mammamöten var den vanligaste formen av föräldrakontakt, men det fanns även föräldramöten och olika typer av fester (Tallberg Broman, 1995).

Föräldrakontakten på den tiden handlade till stor del om att förskolan skulle ge professionell rådgivning till föräldrarna. Enligt Tallberg Broman (1995) kunde föräldrarådgivningen bestå av bland annat föredrag om barnets utveckling, barnpsykologi och om vanliga uppfostringssvårigheter. Föräldrarna fick ta del av broschyrer om till exempel matvägran och syskonkonflikter och fick information om bra mat med rätt näringssammansättning.

I dagens samhälle

Lpfö 98/2010 (Skolverket, 2011) är tydlig med att det ska finnas ett samarbete mellan förskola och hem och det finns ett helt avsnitt med mål och riktlinjer angående detta samarbete.

Vårdnadshavare har ansvaret för sina barns fostran och utveckling. Förskolan ska komplettera hemmet genom att skapa bästa möjliga förutsättningar för att varje barn ska kunna utvecklas rikt och mångsidigt. Förskolans arbete med barnen ska därför ske i ett nära och förtroendefullt samarbete med hemmen. Föräldrarna ska ha möjlighet att inom ramen för de nationella målen vara med och påverka verksamheten i förskolan. Att förskolan är tydlig i fråga om mål och innehåll är därför en förutsättning för barnens och föräldrarnas möjligheter till inflytande (Skolverket, 2011, s. 13).

Enligt Skolverkets allmänna råd (2005) är föräldrasamarbete en grundläggande utgångspunkt för förskolans verksamhet. Lpfö 98/2010 (Skolverket, 2011) är tydlig gällande arbetslagets ansvar. Det är viktigt att föra samtal med föräldrarna om barnets trivsel, utveckling och lärande samt att minst en gång per år genomföra utvecklingssamtal. Ett utvecklingssamtal ska bland annat behandla barnets utveckling och lärande, hur barnet trivs och vilka aktiviteter

barnet deltar i. Personalen kan använda dokumentation som underlag för samtal som visar på vilket sätt förskolan har bidragit till barnets lärande, utveckling och trivsel (Skolverket, 2005).

Föräldramöten och olika typer av fester arrangeras även nu för tiden. På vissa förskolor arrangeras så kallade "arbetslördag" några gånger per år då man till exempel städar gården eller lagar lekutrustning (Skolverket, 2004). Genom föräldramöten kan föräldrar få se vad förskolan kan erbjuda barnen och de kan kommunicera om vad som kan vara utvecklande för just deras barn. Föräldrarnas och barnens önskemål kan sedan ligga som grund för planeringen och uppläggningsen av arbetet (Fredriksson, 1991).

Varför är föräldrasamverkan viktigt?

För att föräldrar och förskollärare ska kunna samarbeta måste förskollärarna känna sig trygga i sin egen arbetssituation, det vill säga de måste känna att de är respekterade och säkra på att de gör ett bra jobb. För att detta ska vara möjligt så måste det finnas en god kommunikation mellan de två parterna och ärlighet och respekt är en förutsättning (Fredriksson 1991).

Fredriksson (1991) hänvisar till Bronfenbrenner som skriver att möjligheterna till positiv utveckling är större om de krav som ställs på barnens roller i de olika närmiljöerna (hem och förskola) är förenliga med varandra. För att de ska vara förenliga med varandra krävs att föräldrar och personal känner till de krav som ställs i respektive miljö. Kraven behöver inte vara samma i de olika miljöerna men det är en fördel om de går att uttrycka i ord och ta ställning till. Bronfenbrenners utvecklingsekologiska teori lyfter vikten av att barns olika närmiljöer står i nära kontakt med varandra samt att det är viktigt att föräldrarna tycker att förskolan fungerar på ett bra sätt för att barn ska ha det bra i förskolan. Enligt den utvecklingsekologiska teorin gynnas barns utveckling av att barn och vuxna gör saker tillsammans och att vuxna deltar och skapar tillfällen för barnen att delta i utvecklingsbefrämjande aktiviteter. Denna teori kommer vi att förklara djupare senare i arbetet.

Föräldrarna

Det är föräldrarna som känner sina barn bäst, när de har sett vad förskolan kan erbjuda deras barn kan de hjälpa till genom att fundera på vilka aktiviteter som skulle vara bra för just deras barns utveckling. Det är denna viktiga samverkan mellan föräldrar och förskola som gör att de bästa förutsättningarna för det individuella barnet skapas (Fredriksson, 1991).

När föräldrar visar sina barn att de är intresserade av hur det går i skolarbetet skapar detta hos barnen en positiv attityd till utbildning som anses vara nyckeln till framgång i skolan. Denna attityd är oberoende av socialgruppstillhörighet eller andra yttre omständigheter. Skolan kan genom ett aktivt samarbete med föräldrarna stärka föräldrarnas roll kring det egna barnets studier. Detta i sin tur skapar hos föräldrarna ett självförtroende och en kompetens som gör att de i sin tur kan påverka sitt barns attityd (Flising, Fredriksson & Lund, 1996. s.83).

Pedagoger och föräldrar måste visa en ömsesidig respekt för varandra och förstå att både föräldrar och pedagoger har något viktigt att komma med för att utveckla en god verksamhet och en positiv utveckling för barnen ifråga.

Pedagogerna

Fredriksson (1991) skriver att pedagoger som arbetar i verksamheter med hög föräldrasamverkan blir stärkta i sin yrkesroll genom den stöd och den förståelse de får av föräldrarna. Riskerna som finns är att pedagogerna inte vågar släppa in föräldrarna i verksamheten, föräldrarnas närvaro kan skrämja pedagogerna i deras professionella yrkesroll. Föräldrarna kan samtidigt, enligt Granberg (1998), uppfatta förskolan som en främmande miljö som för dem är obekant och där pedagogerna är experter, detta gör att föräldrarna känner att de hamnar i underläge. Flising, Fredriksson & Lund (1996) skriver att om föräldrarna ska kunna vara med och planera och våga ta initiativ så måste de få veta att de har möjlighet att vara delaktiga. Det är därför viktigt att veta att det i läroplanen för förskolan (Skolverket, 2011) lyfts fram att det ska finnas en samverkan mellan förskolan och föräldrar.

Förskolan ska komplettera hemmet genom att skapa bästa möjliga förutsättningar för att varje barn ska kunna utvecklas rikt och mångsidigt. Förskolans arbete med barnen ska därför ske i ett nära och förtroendefullt samarbete med hemmen. Föräldrarna ska ha möjlighet att inom ramen för de nationella målen vara med och påverka verksamheten i förskolan (Lpfö 98/2010, Skolverket, 2011, s. 13).

Granberg (1998) anser att för att kunna skapa en trygg förskolemiljö för barnen så måste pedagogerna lära känna varje enskilt barn och kontinuerligt få information om deras liv utanför förskolan. Ju mer personalen vet om barnen desto bättre förutsättningar kan de skapa som anpassas efter barnens individuella behov.

Teoretiskt förhållningssätt

I följande avsnitt beskrivs vårt teoretiska förhållningssätt som baserar sig på Bronfenbrenners (1979) utvecklingsekologiska modell. Enligt Andersson (1986) är detta en teori som bland annat handlar om hur man ska kunna få bättre förståelse och mer kunskap om en individs utveckling.

Utvecklingsekologi

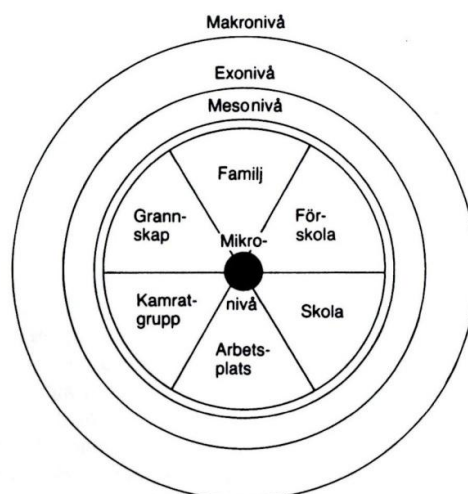
I slutet av 70-talet utvecklade den amerikanske utvecklingspsykologen Urie Bronfenbrenner en teori som på svenska har namnet utvecklingsekologi. Betoningen i utvecklingsekologin är en annan än den traditionella utvecklingspsykologin som ofta beskriver barns utveckling ur ett kontextfritt perspektiv, dvs. som oberoende av miljön personen vistas i. Utvecklingsekologin fokuserar istället på att en individs utveckling ses som en produkt av samspelet mellan individen själv och miljön runt omkring (Andersson, 1986). Därför, menar Bronfenbrenner (1979), är det av stor vikt att barn studeras i sin naturliga miljö istället för i laboratorier eftersom beteendet hos den observerade förändras under laboratoriesituationer.

Andersson (1986) skriver, med hänvisning till Bronfenbrenner (1979), att individers utveckling måste studeras med utgångspunkt i den verklighet som omger individen och som är en del av individens vardag. Individen tillsammans med omgivningen bildar ett system och utvecklingen är ett resultat av interaktionerna mellan individ och omgivning i detta system. Därför måste man enligt Bronfenbrenner (1979) studera ”the ecology of human development” – den mänskliga utvecklingens ekologi. Andersson (1986) översätter Bronfenbrenners definition på detta sätt:

Den mänskliga utvecklingens ekologi inrymmer det vetenskapliga studiet av den fortgående, ömsesidiga anpassningen mellan en aktiv, växande mänsklig varelse och de föränderliga egenskaper i de omedelbara närmiljöer i vilka den utvecklande personen lever, så som denna process påverkas av relationerna mellan miljöerna sinsemellan och av de större sammanhang vilka omger närmiljöerna (Andersson, 1986, s. 14).

Persson (1998) förklarar det som att ömsesidigheten i relationen mellan individ och miljö är viktig. Ett nyfött barn påverkar sina föräldrar från första stund och gör att de utvecklas i föräldrarollen samtidigt som föräldrarna givetvis påverkar barnet och dess utveckling.

Utvecklingsekologin handlar till skillnad från den traditionella utvecklingspsykologin om att man förutom den omedelbara närmiljön även måste beakta omgivningen utanför. Bronfenbrenner (1979) jämför miljön som en uppsättning ryska dockor. Längst in är individens omedelbara närmiljö, till exempel familjen och förskolan. Nästa steg handlar om relationerna mellan de olika närmiljöerna och hur de påverkar varandra. Som exempel tar Bronfenbrenner upp att ett barns fallenhet för att lära sig läsa på lågstadiet kan påverkas av relationen mellan hem och skola. Det tredje steget är faktorer som har betydelse för utvecklingen, men som ligger utanför den enskilde individen. Detta kan vara till exempel föräldrars positioner i arbetslivet och kommunernas utbud och utformning av olika familjestöd (Andersson, 1986). Sista steget i Bronfenbrenners modell handlar, enligt Andersson om mer övergripande ideologiska, ekonomiska, historiska och politiska värderingar och förhållanden. Figur 1 visar hur Andersson tolkat det utvecklingsekologiska systemet.

Figur 1. Det utvecklingsekologiska systemet, ur Andersson (1986), s.21.

Mikronivå

Närmast kärnan i modellen är mikrosystemet, individens omedelbara närmiljö, som för ett barn bland annat innefattar familjen och förskolan (Bronfenbrenner, 1979). Det är viktigt att detta system fungerar och är i balans för att barnet ska må bra (Hwang & Nilsson, 2003). Bronfenbrenner (1979) beskriver aktiviteter, roller och relationer som de tre byggstenarna i mikrosystemet. Därför är det, enligt Anderson (1986) viktigt att man studerar både *vad* en person gör och *hur* han eller hon gör det. Dessutom ska man studera vilka roller som utformas och vilka sociala relationer som förekommer.

Mesonivå

Nästa steg i modellen är mesosystemet, som Bronfenbrenner (1979) förklarar som ett system av mikrosystem. Det är helt enkelt relationerna mellan de olika mikrosystem, till exempel relationen mellan hem och förskola. Andersson (1986) beskriver det som att ett barns verklighet inte består utav flera isolerade närmiljöer, utan dessa närmiljöer blir för barnet en integrerad helhet. Till exempel försvinner ju inte alla de känslor som ett barn haft på förskolan direkt de kommer hem på eftermiddagen och dessa känslor får konsekvenser även hemma. Det är mesonivån som vi fokuserar mest på i denna studie eftersom det handlar om relationen mellan föräldrar och förskola.

Exonivå

Exosystemet förklarar Bronfenbrenner (1979) som en eller flera miljöer runt individen där individen själv inte aktivt deltar, men som ändå påverkar på olika sätt. Detta kan vara till exempel föräldrarnas arbete eller ett syskons skolklass. Då denna påverkan sker indirekt är det ofta inte något som barnet själv kan göra för att påverka sin situation. Andersson (1986) ger som exempel att en stor personalomsättning på en förskola bland annat gör det svårare för barn och personal att knyta djupa kontakter med varandra. En stabil personaluppsättning däremot, har enligt Andersson mycket bättre förutsättningar för att utveckla aktiviteter, roller och relationer.

Makronivå

Till makrosystemet hör bland annat olika politiska beslut som lett fram till utformningen av barnomsorgen och skolan, till exempel nationella läroplaner (Andersson, 1986). Hwang och Nilsson (2003) beskriver makrosystemet som de generella dragen i det samhälle som en individ lever i, till exempel levnadsstandard och resursfördelning. Dessa faktorer har förstås betydelse för barns utveckling. Som exempel tar författarna upp föräldraförsäkringen, som gör det möjligt för föräldrarna att vara hemma med barnet första tiden.

Till makrosystemet hör också allmänna värderingar inom vår kultur som genomsyrar hela samhället. Bronfenbrenner (1979) förklarar det som att postkontor, lekplatser, kaféer etcetera ser olika ut i olika länder, trots att de har samma funktion.

Metod

Denna studie grundar sig på kvalitativa intervjuer som vi genomfört och analyserat ur ett hermeneutiskt perspektiv. I följande avsnitt beskriver vi begrepp som vi anser är relevanta utifrån vårt metodval.

Ett hermeneutiskt perspektiv

Hermeneutik är en forskningsmetod där tolkning är det centrala, denna metod beskrivs av Patel & Davidson (2011) som en vetenskaplig riktning där man studerar, tolkar och försöker förstå grundbetingelser. Forskarens roll ur ett hermeneutiskt perspektiv är öppen, subjektiv och engagerad. En hermeneutiker menar att det går att förstå andra människor genom att tolka hur och vad som kommer till uttryck i det talade och skrivna språket, i handling och yttringar, det är i dessa uttrycksformer som människans intentioner yttrar sig. En hermeneutisk forskare som exempelvis ska tolka en intervju försöker först förstå helheten i intervjun för att sedan dela upp den i delar och tolka och skapa en förståelse för varje del för sig. Dessa ställs sedan i relation till varandra och ses ur olika synvinklar. Författaren skriver att det är viktigt att forskaren som använder sig av en hermeneutisk forskningsmetod kan använda sig av empati och medkänsla för att förstå objektet i fråga. Det poängteras att det är mångfalden av tolkningar som är berikande i forskningen och forskaren är fri att argumentera för vilken tolkning som uppfattas som den bästa.

Hermeneutisk tolkning

Kvale (1997) menar att det finns sju principer för hermeneutisk tolkning. Den första principen handlar om en växling mellan delar och helhet. Vid analyser av kvalitativa intervjuer är det enligt författaren vanligt att hela den transkriberade intervjun läses igenom först för att skaffa sig en allmän mening. Sedan går man tillbaka och tittar på enskilda delar för att utveckla deras mening för att få en mer enhetlig mening av intervjun. Den andra principen är enligt Kvale att tolkningen av en intervju kan slutföras när man märker att man får ett mönster av olika teman som är sammanhängande. Den tredje principen är att man jämför tolkningarna av de enskilda utlåtandena med den enhetliga tolkningen av intervjun, vilket kan visa att man kanske vill ha mer information från den intervjuade och därför göra en till intervju. Den fjärde principen som Kvale tar upp är att man ska tolka intervjun genom sin egen referensram, dvs. man ska hålla sig till innehållet i uttalandena och försöka förstå vad de säger om den intervjuades livsvärld. Den femte principen handlar om att man som forskare ska ha kunskap om temat för att kunna uppfatta nyanser i texten. Sjätte principen går ut på att man aldrig kan tolka en text helt förutsättningslöst. Det är därför viktigt att man är så medveten som möjligt om sina egna förutsättningar och även beakta dessa vid tolkningen av intervjun. Den sjunde och sista principen Kvale tar upp är att varje tolkning innebär förnyelse och kreativitet. De omedelbart uppfattade meningarna i en intervjusituation kan alltså vidgas och förfinas genom tolkningen.

Kvalitativa intervjuer

Enligt Trost (2010) så utmärks kvalitativa intervjuer av att man ställer enkla och raka frågor som man sedan får komplexa och innehållsrika svar på. Detta ger ett rikt material där man kan finna både åsikter, mönster och mycket annat. Fördelen med intervju som metod är enligt Bjørndal (2005) att den ger en möjlighet att upptäcka detaljer som annars skulle ha blivit förbisedda och man får en förståelse för den intervjuades perspektiv, vilket kan vara lämpligt speciellt när man vill ta reda på någons åsikter och tankar. Bjørndal (2005) beskriver några nackdelar med intervju som forskningsmetod. Bland annat är det en tidskrävande metod som behöver mycket förberedelser, tid för genomförande och sedan bearbetning av den insamlade empirin. Ytterligare en nackdel kan enligt författaren vara att intervjuaren påverkar den intervjuade så att svaret inte blir helt pålitligt. Detta kan begränsas genom att vara medveten om denna möjliga felkälla.

Enligt Bjørndal (2005) är styrkan med kvalitativa metoder att man får tillgång till en allt djupare förståelse av den problemställning man arbetar med. Då syftet med studien var att beskriva, analysera och *förstå* föräldrarnas syn på förskolans arbete och dessutom ta reda på vilka *tankar* och *åsikter* de har om läroplanen så kändes valet att göra kvalitativa intervjuer ganska självklart.

Begreppet standardisering

Trost (2010) beskriver begreppet standardisering som graden av variation. I denna studie används en låg grad av standardisering, vilket innebär att intervjuerna kan anpassas efter den intervjuade vad gäller ordningsföljd av frågor, tonläge och formuleringar samt att passande följdfrågor kan läggas till beroende på vad den intervjuade svarar. Vid hög standardisering är det tvärtom av vikt att frågor ställs på precis samma sätt och i samma följd.

Grad av strukturering

Patel & Davidson (2011) beskriver graden av strukturering som vilket "svarsutrymme" som intervjupersonen får. Vi har i denna studie använt oss av halvstrukturerade intervjuer som Gillham (2008) förklarar som att ställa öppna frågor och leda den intervjuade personen vidare med hjälp av stödfrågor. Vårt mål var att det skulle bli så likt ett vanligt samtal som möjligt och att de personer vi intervjuade skulle känna sig avslappnade med oss.

Etik

Innan intervjuerna påbörjades informerades föräldrarna om att allt de säger kommer att vara konfidentiellt, vilket Trost (2010) beskriver som att ingen kommer att få reda på vem som sagt eller gjort vad. Vi upplyste de personer vi intervjuade om att de kunde avbryta intervjun när som helst samt att vi berättade för de intervjuade hur vi hade tänkt använda materialet i studien, någonting som beskrivs som viktigt av Kvale & Brinkmann (2009). Patel & Davidson (2011) skriver att det är av stor vikt att intervjuaren först klargör syftet för den som ska intervjuas samt att det klargörs att just denna persons bidrag är viktigt i intervjustudien.

Detta för att personen som intervjuas ska se nyttan och bli motiverad att svara på frågorna. Vidare skriver Patel & Davidson (2011) att motivationen kommer att påverkas av den personliga relationen som uppstår mellan intervjuaren och intervjupersonen under själva intervjun. Det är därför viktigt att visa ett genuint intresse och en förståelse för intervjupersonen. Holme & Solvang (1997) förklarar att en person som ingår i en intervjustudie ska vara korrekt informerad och ha samtyckt frivilligt till att delta. Personen har också rätt att veta vad i studien som kommer att användas till vad och vem som kommer att ta del av informationen.

I Vetenskapsrådet skrift om forskningsetiska principer (2002) finns fyra forskningsetiska principer som bör följas.

Informationskravet – ”Forskaren skall informera de av forskningen berörda om den aktuella forskningsuppgiftens syfte” (Vetenskapsrådet, 2002, s.7).

Innan intervjuerna informerades vi personen vi intervjuade om syftet med studien och berättade även lite om bakgrunden till varför vi valt just det ämnet.

Samtyckeskravet – ”Deltagare i en undersökning har rätt att själva bestämma över sin medverkan” (Vetenskapsrådet, 2002, s.9).

Personerna vi intervjuade har blivit tillfrågade om att delta i studien och har gett sitt samtycke. De blev även informerade om att de när som helst kunde avbryta intervjun om de kände att de inte vill fortsätta sitt deltagande.

Konfidentialitetskravet – ”Uppgifter om alla i en undersökning ingående personer skall ges största möjliga konfidentialitet och personuppgifterna skall förvaras på ett sådant sätt att obehöriga inte kan ta del av dem” (Vetenskapsrådet, 2002, s.12).

Vi har i undersökningen inte berört personuppgifterna mer än om den intervjuade är man eller kvinna, samt hur gammal han eller hon är. Inga namn kommer nämnas i det färdiga arbetet. De inspelade intervjuerna är det ingen annan än vi som kommer att lyssna på.

Nyttjandekravet – ”Uppgifter insamlade om enskilda personer får endast användas för forskningsändamål” (Vetenskapsrådet, 2002, s.14).

Resultatet av intervjuerna kommer endast att användas i detta examensarbete som stöd i vår undersökning.

Urval och genomförande

Vi intervjuade sex föräldrar som har barn på småbarnsavdelningar, det vill säga barn som är 1-3 år. De föräldrar vi har intervjuat har vi träffat på fyra olika förskolor som vi av olika anledningar har besökt under hösten. Det fanns ingen speciell anledning till att vi valde just dessa föräldrar utan det viktiga var att de hade barn på småbarnsavdelningar. Vi genomförde intervjuerna var för sig för att inte den intervjuade skulle känna sig i underläge, vilket enligt Trost (2010) lätt sker om det är två personer som intervjuar en person samtidigt. Vi

genomförde tre intervjuer var och intervjuerna ägde rum hemma hos personen som vi intervjuade. När vi kom hem till personerna så började vi med att prata med dem om vardagliga ämnen för att få dem att slappna av och för att de skulle känna att vi var på samma nivå.

Förberedelser

För att kunna genomföra en kvalitativ studie är det enligt Kvale & Brinkmann (2009) av största vikt att förbereda sig som intervjuare, detta gjorde vi genom att läsa och studera relevant litteratur samt diskutera denna med varandra för att på så sätt ha samma goda förkunskaper och likadan syn på den valda metoden och arbetssättet vi tänkt använda oss av. Patel & Davidson (2011) belyser vikten av att förbereda intervjupersonerna genom att ge dem information om intervjuernas syfte och intervjupersonernas roll och vikt i intervjustudien. Då vi valt att använda oss av halvstrukturerade intervjuer förberedde vi intervjuerna genom att skriva ner frågor som stöd, som vi under intervjun anpassade och utökade efter vad vi ansågs som passande i just den situationen. Det är enligt Kylén (2004) bra att ha en frågelista eller intervjuguide med öppna frågor för att intervjuaren ska komma ihåg vilket område ska täckas av och beröras. Bjørndal (2005) menar att det kan vara svårt att intervju med intervjuguide och öppna frågor då fokus måste hållas på de teman och frågor som är viktiga att få svar på men att det är en bra metod då det ofta ger rik information om en viss frågeställning.

Inspelning

För att slippa anteckna spelades alla intervjuer in med mobiltelefoner. Genom att spela in dem hoppades vi kunna fokusera mer på personen vi intervjuade och dessutom få intervjun att kännas mer avslappnad än om vi skulle suttit med papper och penna. Innan vi började bad vi om tillåtelse att spela in intervjun och var förberedda för att kunna anteckna istället. Trost (2010) skriver att många människor blir hämmade och besvärade av att bli inspelade och då är det viktigt att acceptera att de inte vill bli inspelade. Bjørndal (2005) tar upp att inspelning av intervjuer säkerställer att allt som sägs kommer med och att informationen blir fullständig. Dessutom ger det intervjuaren möjlighet att under hela intervjun vara närvarande i samtalet istället för att samtidigt anteckna, vilket gör onödiga avbrott i intervjun och hämmar samtliga parter i intervjun.

Bearbetning och analys

Så snabbt som möjligt efter de genomförda intervjuerna så transkriberade vi dem, var och en. Enligt Bjørndal (2005) är den stora fördelen med att transkribera på detta sätt att vissa delar av kommunikationen kan framträda på ett tydligare sätt. En nackdel är enligt författaren att det kan ta lång tid att transkribera. Patel & Davidson (2011) skriver att det ofta sker mer eller mindre påverkan på underlaget i denna transkriptionsprocess då talspråk och skriftspråk inte är samma sak. Gester, betoningar och kroppsspråk försvinner vid transkriptionen samt att det är lätt att forskaren bygger klart ofullständiga meningar för att göra texten tydligare. Det är därför viktigt för validiteten, det vill säga empirins relevans, att forskaren är medveten om detta och reflekterar över hur hanteringen påverkar analysen.

När vi gjort våra intervjuer och transkriberingar så träffades vi för att lyssna på och läsa varandras resultat och sedan diskuterade vi om det var någonting som behövde ändras eller läggas till som vi missat. Detta för att få en annans perspektiv på resultatet och för att vi inte ville missa viktiga detaljer.

Vi har använt oss av en hermeneutisk ansats vid tolkningen av intervjuerna. Patel & Davidson (2011) beskriver det som att resultatet först tolkas som en helhet och sedan skapas en förståelse för olika delar för sig.

Validitet & reliabilitet

Kylén (2004) beskriver att begreppet validitet avser hur relevant den data vi samlat in är och om vi har fått tag på de uppgifter vi behöver för att kunna uppfylla syftet med forskningen. Reliabiliteten anger hur tillförlitliga svaren är. Ju mer strukturerad metod forskaren använder desto större sannolikhet är det att reliabiliteten är hög enligt Kylén (2004).

Som forskare måste vi veta att vi undersöker det vi har för avsikt att undersöka, det är det som är validitet. Vi måste även göra vår forskning på ett tillförlitligt sätt, det gör att vi har god reliabilitet. Dessa begrepp står i ett visst förhållande till varandra vilket gör att vi inte bara kan koncentrera oss på det ena och inte det andra (Patel & Davidson, 2011).

Resultat

Arbetets empiriska del avser att ytterligare belysa syftet med studien: Hur ser föräldrar till barn på småbarnsavdelningar på förskolans arbete och vilka tankar och åsikter har de om läroplanen?

Intervjufrågorna utgick från studiens frågeställningar och vi har valt att även redovisa resultatet utifrån dessa. Frågorna är ställda i lite olika ordning beroende på intervjusituation, men detta är inte något som vi tror påverkar resultatet. Vi har valt att benämna intervjupersonerna som "förälder" samt ett nummer för att tydliggöra vilken förälder vi menar.

Vilka krav har föräldrarna på verksamheten?

Den första frågan vi ställde var "Av vilka anledningar har du barn på förskola?", detta gjorde vi helt enkelt för att få reda på ungefär vad de ville att deras barn skulle lära sig på förskolan, och därmed också vilka krav de har på verksamheten. Våra intervjuer visade att alla intervjuade föräldrar har sina barn på förskolan för att de ska kunna jobba. Andra anledningar som nämndes var för att barnet skulle få träffa andra barn och få stimulans. Alla föräldrar vi intervjuade tyckte att det är viktigt att barnen utvecklas och lär sig saker på förskolan, bland annat konfliktlösning, social träning, färger och former samt lite räkning. Förälder 1 uttryckte sig på detta sätt:

Jag tror att det är utvecklande även för små barn att vara i förskolan. Det är så mycket de ska lära sig som man inte har möjlighet till hemma. Att leka med andra barn och träna på det sociala är ju jättebra att de får göra men alla har ju inte syskon hemma. Jag tror också att barnen blir mer sociala av att vara bland andra vuxna. Det blir lätt en trygghet att bara vara med mamma och pappa men de måste lära sig att vara kring andra vuxna också (Förälder 1).

Förälder 2 berättade att även om hen skulle vara arbetslös skulle hen ha sitt barn på förskolan, detta för att själv få lite avlastning.

Aktiviteter som föräldrarna beskrev som viktiga var skapande av olika former, utevistelse, sång, lek. Förälder 6 beskrev att det viktigaste var att hens barn hade roligt. Hen menade att det viktigaste när de är så små är inte att de lär sig saker utan att de får leka och ha kul. *“Barn ska få vara barn”* sa hen flera gånger under intervjun. Förälder 5 tyckte att förskollärarna ska fokusera på att barnen mår bra och inte bara på lärandet, eftersom barnen är så små. Förälder 2 tyckte att det är viktigt att även de minsta barnen få vara med i alla aktiviteter som de andra får göra, även om de minsta kanske inte gör på “rätt” sätt.

Hur ser föräldrarna till de minsta barnen inom förskolan på läroplanen?

Läroplanen beskrevs av majoriteten som något som främst är viktigt för personalen på förskolorna, som riktlinjer på hur de ska arbeta med barnen och för att få ett mer planerat arbetsätt och högre kvalitet på arbetet. Förälder 1 beskrev läroplanen som viktig och att förskolan förmodligen skulle vara mer barnpassning utan den. Förälder 3 uttryckte att läroplanen gör att förskolläraryrket blir mer respekterat då den visar att förskollärare gör så mycket mer än bara leker.

De intervjuade trodde att utan en läroplan skulle barnen leka mer. Majoriteten av de intervjuade föräldrarna är övertygade om att barnen ändå skulle lära sig saker, men kanske inte på samma sätt. Förälder 6 trodde inte att barnen skulle lära sig mindre än vad de gör nu, eftersom läroplanen är ett relativt nytt inslag i förskolan och barn har lärt sig saker redan innan läroplanen fanns. Däremot tyckte hen att det är viktigt att förskollärarna engagerar sig i barnens aktiviteter och inte bara sitter och dricker kaffe. Förälder 4 trodde att arbetet bland förskollärarna skulle bli mer olika utan en läroplan, hen menade att vissa förskollärare skulle försöka lära barnen medan andra bara skulle leka.

Förälder 1 uttryckte sig på detta sätt angående om hur förskolan skulle arbeta annorlunda om det inte fanns någon läroplan:

Jag tror också att föräldrarna skulle bry sig mindre om vad man gjorde på dagarna på förskolan om det inte fanns någon tydlig plan. Nu kan ju faktiskt föräldrarna ställa lite krav och fråga pedagogerna om vad de har gjort. Det känns som att det är mycket mer kvalitet och eftertanke när det finns en läroplan (Förälder 1).

Det här med att ställa krav på personalen är något som förälder 3 också nämnde. Hen berättade att skulle hen vara missnöjd med hur personalen på förskolan arbetar skulle hen sätta sig in i läroplanen för att kunna ifrågasätta deras arbete. Två av föräldrarna (förälder 5

och 6) var inte alls intresserade av läroplanen och sa att personalen i princip skulle få tvinga dem att läsa den. Förälder 5 lyfte fram att det enda hen är intresserad av är det som dennes eget barn har gjort på förskolan. Bilder och liknande som hänger på väggen är bara intressant för föräldern om det egna barnet är med.

Hur mycket kunskap har föräldrarna om läroplanen?

Förälder 5 och 6 tyckte inte att de hade i princip någon kunskap om läroplanen, men resten ansåg sig vara ganska välinformerade. De föräldrar som ansåg att de var ganska välinformerade hade fått information på föräldramöten. Förälder 3 hade fått vara på ett "uppstartsmöte" där de läst från läroplanen och berättar hur de arbetar på förskolan. Endast förälder 1 hade själv läst läroplanen på internet eftersom hen har ett intresse för den. Förälder 4 visste att det fanns en läroplan i hallen på förskolan, men hade själv inget intresse och hade därför inte läst den.

Förälder 2 och 3 tyckte att man kunde få en läroplan när barnet börjar förskolan och Förälder 1 tyckte att man kunde få gå en kurs av något slag för att lära sig grunderna i läroplanen. Majoriteten av de intervjuade ansåg att föräldramöten och utvecklingssamtal är bra tillfällen att informeras om läroplanen. Förälder 4 tyckte det var viktigt att läroplanen finns tillgänglig i till exempel hallen och att föräldrarna är medvetna om det.

Flera föräldrar berättade att de litar på personalen på förskolan och därför inte är så insatta i läroplanen.

Diskussion

I följande avsnitt diskuterar vi vår metod samt resultatet utifrån studiens frågeställningar: *Vilka krav har föräldrarna på verksamheten, hur ser föräldrarna till de minsta barnen inom förskolan på läroplanen samt hur mycket kunskap har föräldrarna om läroplanen?*

Metoddiskussion

Vi har använt oss av hermeneutiken som forskningsmetod i denna studie, vilket beskrivs av Patel & Davidson (2011) som en metod där det tolkas och skapas en förståelse för, i detta fall en intervju, genom att se den i delar och ur olika synvinklar. Det är enligt författaren mångfalden av synsätt och tolkningar som är berikande i forskningen. Att vi har gjort denna studie tillsammans ser vi därför som en stor fördel då vi kunnat se den på fler sätt och diskuterat med varandra än om vi gjort den enskilt.

I vår kvalitativa studie anser vi att vi uppnått ett relativt trovärdigt resultat. Vi tror att vi har fått ärliga svar av personerna vi intervjuat samt att vi transkriberat resultatet så bra som vi kunnat med hänsyn till det bortfall som enligt Patel & Davidson (2011) sker när det gäller exempelvis miner, betoningar och gester. Enligt Bjørndal (2005) är en nackdel med transkribering att det tar lång tid, något som vi själva inte sett som något problem då vi inte

genomförde så många intervjuer. Dessutom anser vi att vi är “snabba på tangenterna” och därför ganska snabbt kan skriva ner det inspelade materialet.

Vi är för övrigt nöjda med valet att spela in intervjuerna med våra mobiltelefoner. I början av intervjuerna var några av intervjupersonerna lite besvärade av att bli inspelade, men ju längre intervjun fortskred, desto mer blev intervjun likt ett vanligt samtal. Vi tror inte vi skulle haft samma utförliga resultat om vi inte spelat in, då vi lätt skulle kunna missa något som berättades. Dessutom blev det nu inga onödiga avbrott och vi kunde vara närvarande hela intervjun, något som Bjørndal (2005) tar upp som fördel med inspelning.

Att vi valde att göra intervjuer istället för enkäter är något vi anser medverkade till att vi fått mer nyanserade svar. Vi har fått personliga svar från de vi intervjuat, något vi inte skulle fått i samma utsträckning om vi valt att skicka ut enkäter. Vi är dock eniga om att vi kunde förberett oss något bättre då intervjuer kräver mer förberedelser än vad man är medveten om från början. Trots att vi läst relevant litteratur och diskuterat med varandra i förväg så var det mer komplicerat än vad vi var förberedda på. Vi tror båda två att man måste genomföra intervjuer upprepade gånger innan man är fulländad som intervjuare. Trots detta är vi mycket nöjda med det resultatet vi fick och bedömer att det har relativt god tillförlitlighet trots att vi inte är vana intervjuare.

Vi anammade Kyléns (2004) råd om att ha en frågelista med öppna frågor för att komma ihåg vilket område vi skulle täcka av. Listan vi hade med oss innefattade studiens frågeställningar och frågor relaterade till var och en av dessa frågeställningar. Detta gjorde att vi kunde ställa passande följdfrågor för att på så sätt kunna få ut så mycket som möjligt av intervjuerna. Vi lyckades med andra ord bra med att genomföra halvstrukturerade intervjuer, som alltså handlar om att ställa öppna frågor och hjälpa den intervjuade vidare med stödfrågor (Gillham, 2008). Vi valde att använda oss av låg grad av standardisering och har alltså anpassat oss efter intervjupersonen angående bland annat ordningsföljd på frågorna. Detta anser vi var ett bra val då vi på grund av detta kunde få intervjun att kännas mer som ett vanligt samtal, vilket vi menar gjorde att de intervjuade vågade anförtro sig mer till oss.

Vi valde att inte låta intervjupersonerna ta del av frågorna i förväg, då vi misstänkte att det skulle göra att de skulle läsa på om läroplanen och vi därför skulle få mindre trovärdigt resultat. Däremot förklarade vi syftet med studien och varför vi valt att göra en studie om just läroplanen, något som Patel & Davidson (2011) tar upp som viktigt.

Ur ett etiskt perspektiv tycker vi att vi har lyckats bra med att nå det vi planerade innan vi började intervjuerna. Vi har följt Vetenskapsrådets (2002) fyra forskningsetiska principer och vi informerade samtliga intervjuade föräldrar noggrant innan vi påbörjade intervjuerna. Allt som sagts är konfidentiellt och alla som är med i studien är anonyma för alla utom oss som genomfört studien. Den insamlade empirin kommer inte heller att användas i något annat syfte än denna studie.

Validitet och reliabilitet

Vi intervjuade bara en man i vår studie, vilket gör att vi inte vill dra några slutsatser om vad män kan om läroplanen, vi tog därför inget genusperspektiv utan vi tolkade alla svar på samma sätt, ur föräldraperspektiv.

För att få ett ännu mer trovärdigt resultat så tror vi att vi borde ha intervjuat fler föräldrar, samtidigt så känner vi att svaren vi fått har gett oss en god insyn i föräldrarnas perspektiv. Det kan vara så att fler intervjuer skulle ge fler svar men inte högre trovärdighet.

För att få så hög validitet som möjligt så valde vi att intervjuar föräldrar till barn på olika förskolor. Vi har däremot inte brytt oss om var dessa förskolor legat geografiskt eller hur stora förskolorna varit då vi inte ser det som någonting relevant i denna studie och ingenting som påverkar forskningen och dess resultat.

Patel & Davidson (2011) uttrycker vikten av att forskaren vet att det som undersöks är det som är för avsikt att undersöka samt att forskningen utförs på ett tillförlitligt sätt, det är detta som är validitet och reliabilitet. Vi anser att vi har lyckats bra med detta i vårt arbete då vi hela tiden har haft fokus på våra frågeställningar och att metoden vi använt oss av har visat sig vara lämplig för att få svar på de frågor vi ställt i studien.

Resultatdiskussion

I följande avsnitt kommer vi att diskutera och analysera resultatet av vår undersökning, samt dra slutsatser och koppla empirin till den fakta vi redogjort för i bakgrunden. Vi kommer att utgå från samma rubriker som i resultatdelen, det vill säga våra frågeställningar.

Vilka krav har föräldrarna på verksamheten?

Vårt resultat visar att det huvudsakliga syftet till att föräldrar har barn på förskolan är för att de ska kunna jobba, vilket var den första anledningen till att förskolor började upprättas från första början. Med andra ord är syftet med förskolan ur ett föräldraperspektiv i princip samma som det var för 200 år sedan då barnkrubborna först startades som hjälp för de kvinnor som på grund av industrialismens genombrott var tvungna att börja arbeta (Simmons-Christenson, 1997). På den tiden var dock syftet att endast ge den allra nödvändigaste omvårdnaden för barnen utan någon som helst pedagogisk tanke (Persson, 1998), medan det i dagens förskola fokuseras på så mycket mer än bara omvårdnad. I Lpfö 98/2010 (Skolverket, 2011) står det bland annat: "Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet" (s. 5).

Trots att samtliga föräldrar vi intervjuade sa att de i första hand hade sina barn på förskolan på grund av att de arbetar så hade de även andra anledningar. Detta tolkar vi som att även om de inte skulle arbeta så skulle de vilja ha sina barn på förskolan, i alla fall 15 timmar i veckan. En av de sex föräldrarna berättade att hen även om hen skulle vara arbetslös skulle välja att ha sitt barn på förskola för att själv få lite avlastning. Avlastning för modern skrevs det om redan

1951 i utredningsförslaget Daghem och förskolor (SOU 1951:15), där det konstaterades att både barn och mor skulle må bra av några timmar på förskola.

Andra anledningar som föräldrarna nämnde var bland annat för att barnen skulle få träffa andra barn och få stimulans, något som också berörs i Statens offentliga utredning Daghem och förskolor (SOU 1951:15). Där nämns hur viktigt det är för barn i 3-4 årsåldern att ha socialt umgänge med andra barn.

Vi tycker det faktum att föräldrarna anger stimulans och socialt umgänge som viktiga delar i förskoleverksamheten är intressant och vi tolkar det som att föräldrar i dagens samhälle inte har lika mycket tid för sina barn efter jobb och diverse vardags- och fritidssysslor och därför känner att de inte själva har den tid och ork som krävs för att stimulera sina barn. Andersson (1990) skriver att mödrar som arbetar inte endast gör det av ekonomiska skäl utan även för att komma utanför hemmet. Förskolan möjliggör detta och gör att mamman fungerar bättre som förälder då hon får göra något hon verkligen vill. Det känns förstås bättre att lämna ifrån sig barnen om man känner att man litar på personalen på förskolan och dessutom att alla, enligt skollagen (SFS 2010:800) har rätt att ha sina barn på förskolan från det att barnet är ett år. Vi tror att föräldrar nu för tiden i mycket större utsträckning satsar på karriären och förlitar sig på att andra kan ta hand om deras barn på ett bra sätt.

Föräldrarna tycker också att det är viktigt att barnen lär sig någonting, till exempel konfliktlösning, social träning, färger, former och lite matematik. Trots att Lpfö 98/2010 (Skolverket, 2011) inte innehåller några direkta uppnåendemål så finns ändå strävansmål för dessa ämnen som förskolan ska sträva för att barnen ska utveckla. Bland annat ska förskolan sträva efter att varje barn: "utvecklar sin förmåga att fungera enskilt och i grupp, att hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt ta ansvar för gemensamma regler" (s. 9). och "utvecklar sin förståelse för rum, form, läge och riktning och grundläggande egenskaper hos mängder, antal, ordning och talbegrepp samt för mätning, tid och förändring (s. 10).

Lek är också något som är viktigt för många föräldrar och det är även ett centralt inslag i läroplanen där det lyfts fram som en viktig del av barns utveckling och lärande. Lpfö 98/2010 (Skolverket, 2011) uttrycker tydligt att leken ska användas på ett medvetet sätt för att främja varje barn och dess utveckling. Däremot fick vi det intrycket att de föräldrar i studien som nämnde lek som viktigt inte ser lek som något annat än bus och spring, något som vi tycker är lite synd då vi som blivande förskollärare ser möjligheterna och lägger mycket tid och resurser på att se till att barnen lär sig även i leken.

Hur ser föräldrarna till de minsta barnen inom förskolan på läroplanen?

För föräldrarna är läroplanen något som främst är viktigt för personalen på förskolorna, för att de ska ha riktlinjer för hur de ska arbeta och få ett mer planerat arbetssätt. Varje avsnitt i läroplanen beskriver vilket ansvar förskollärarna och arbetslaget har, så visst är det ett ytterst viktigt dokument för personalen på förskolor. En av de sex intervjuade trodde att förskolan skulle fungera mer som barnpassning utan läroplanen, något som vi också har en känsla av då

läroplanen faktiskt utgör grunden för hur pedagoger jobbar inom förskolan. I motsats till detta var det även en förälder som menade att barnen inte skulle lära sig mindre utan en läroplan, eftersom barn lärt sig i alla tider trots att läroplanen är ett ganska nytt inslag. Det är förstås svårt för oss att veta hur sant detta påstående är, men enligt Skolverket (2008) visar utvärderingar på att det skedde förändringar inom förskolan relativt snabbt efter att läroplanen infördes, bland annat blev det en starkare betoning på barns lärande och en större fokusering på barns individuella utveckling. Vårt intryck är att många föräldrar vet att när de själva gick på förskola fanns ingen läroplan och de har trots detta lärt sig saker. Det är förmodligen på grund av detta de inte funderat på vikten av att ha en läroplan.

Ett par föräldrar i studien uttryckte tydligt att de tycker att det är viktigt att “barn ska få vara barn” och att inte fokus ska ligga på lärandet utan att det viktigaste är att barnen mår bra. Men vad, undrar vi, är det som gör att barnen inte mår bra av att lära sig saker? Det är synd att många föräldrar verkar tro att läroplanen bara fokuserar på att barnen ska lära sig saker, hela dagarna, trots att läroplanen innehåller så mycket mer än orden *lärande* och *utveckling*. Den innehåller även ord som *omsorg*, *trygg* och *rolig* och dessa ord är också viktiga i arbetet med barnen.

Hur mycket kunskap har föräldrarna om läroplanen?

En slutsats som vi känner att vi kan dra utifrån vår studie är att många föräldrar inte har särskilt mycket kunskap om läroplanen på grund av att de litar på förskollärarna till fullo. Detta gör att de inte behöver sätta sig in i läroplanen utan ser istället läroplanen som förskollärarnas jobb att följa. Enligt Granberg (1998) är det många föräldrar som ser förskolan som en främmande miljö, där förskollärarna är experter och detta är något som vår undersökning också visar. Vi tycker att det är positivt att föräldrarna litar på personalen på förskolan, då det är en viktig förutsättning i arbetet, men vi vill gärna göra föräldrarna medvetna om hur viktigt det är med en god samverkan mellan hem och förskola. Ur ett historiskt perspektiv handlade föräldrakontakten till stor del om att förskolan skulle ge professionell rådgivning till föräldrarna (Tallberg Broman, 1995).

Bland de föräldrar som vi intervjuat var det vanligast att de fått information om läroplanen och dess innehåll vid föräldramöten och en av föräldrarna tryckte speciellt på vikten av att det finns en läroplan tillgänglig för föräldrarna att läsa på förskolan. En förälder kom med ett förslag som vi tycker verkar intressant, hen föreslog att alla föräldrar skulle få gå en kort kurs för att lära sig grunderna i läroplanen. Detta tycker vi låter mycket inspirerande för oss som blivande förskollärare då det är oerhört viktigt med ett samarbete mellan förskolan och hemmen och det är någonting som vi tycker är grundläggande i vårt arbete. En förälder hade fått vara med på ett uppstartsmöte på förskolan där förskollärarna gått igenom och förklarat läroplanen för föräldrarna, detta tror vi kan påverka föräldrarnas kunskap på ett positivt sätt. Fredriksson (1991) skriver med hänvisning till Bronfenbrenner att det krävs att föräldrar och personal känner till de krav som finns i respektive miljö för att skapa större möjligheter till positiv utveckling. Föräldrasamverkan är av stor vikt för varje barns utveckling och det är vårt ansvar som förskollärare att göra samarbetet möjligt. Det är en förutsättning för barnens och

föräldrarnas möjlighet till inflytande att förskolan är tydlig i fråga om mål och innehåll (Skolverket, 2011).

Vår teoretiska utgångspunkt i arbetet är Bronfenbrenners utvecklingsekologi. Denna teori handlar, som vi tidigare beskrivit, om att ett barns utveckling är beroende av miljön runt omkring. Dessutom är det inte bara den omedelbara närmiljön som påverkar, utan också relationerna mellan de olika närmiljöer ett barn har (Bronfenbrenner, 1979). På grund av detta ser vi det som extra viktigt att det finns ett bra samarbete och en bra dialog med barnens föräldrar. För det är sant som Andersson (1986) skriver: att alla känslor som ett barn haft på förskolan inte försvinner direkt de kommer innanför dörren hemma.

Vi kom fram till att det som ofta är avgörande när det gäller föräldrars kunskap och erfarenhet om läroplanen är framförallt föräldrarnas intresse för den. En förälder berättade att hen har läst läroplanen för att hen är intresserad och ville veta mer om dess innehåll medan några andra av de intervjuade föräldrarna varken ville eller var intresserade av att läsa den. Vi tror att detta beror mycket på att föräldrarna inte har tid att stanna upp och fundera, ofta på grund av tidsbrist under vardagarna när barnen är i förskolan. Det går ofta fort vid både hämtning och lämning och det är då inte läroplanen som tas upp när förskollärare och föräldrar träffas de korta stunderna utan snarare om det hänt någonting viktigt under dagen som föräldrarna behöver informeras om.

Sammanfattning

Vår undersökning visar att de flesta föräldrar har relativt lite kunskap och erfarenhet om läroplanen. Studien tyder på att det till stor del beror på att de inte har något intresse för den. Dessutom litar de till fullo på personalen på sina barns förskolor så de ser inte någon anledning till att läsa läroplanen. En förälder berättade dock att om hen skulle känna sig missnöjd med sin dotters förskola skulle hen kunna tänka sig att läsa läroplanen för att kunna "konfrontera" personalen. Förmodligen är detta inte något som alltför många föräldrar känner att de skulle kunna göra.

Det är dock viktigt att inte dra alla över en kam. Av våra intervjuer var det en av sex föräldrar som själv hade gått in på internet för att läsa läroplanen eftersom hen faktiskt var intresserad av den och dessutom kände att det var viktigt att veta vad den handlar om eftersom hen lämnar sitt barn på förskolan varje dag. Så visst finns det även intresserade föräldrar! Dessutom visste samtliga intervjuade att det finns en läroplan för förskola och även Skolverkets undersökning (2013) visade att nio av tio föräldrar känner till läroplanen. Enligt Skolverket visste dessutom 50 % av dessa vad som står i läroplanen, en siffra som enligt denna studie stämmer ganska bra. Det visade sig dock att många *tror* sig veta vad som står i läroplanen, men kan ändå inte riktigt sätta ord på det.

Det är även viktigt att föräldrarna får veta att vi förskollärare gärna vill samarbeta med dem för att på så sätt maximera barnens utveckling. Lpfö 98/2010 (Skolverket, 2011) är tydlig med att samarbete mellan förskola och hem är något som är mycket viktigt och att förskolan tillsammans med föräldrarna har ansvar för barnens utveckling. Med tanke på att föräldrarna

har relativt lite kunskap om läroplanen är detta förmodligen något som få föräldrar känner till. Vi tror inte att föräldrarna är medvetna om hur mycket inflytande de faktiskt kan ha i verksamheten. Vår undersökning visar dock att föräldrar i stor utsträckning litar på förskollärarna och på att de gör ett bra jobb, vilket kanske gör att de inte ser någon anledning till att försöka ändra på något. Enligt Fredriksson (1991) är det viktigt för samarbetet med föräldrarna att personalen känner sig respekterade och trygga i sin arbetsituation, att de känner sig säkra på att de gör ett bra jobb helt enkelt. Att föräldrarna har lite kunskap om läroplanen kan förstås tyda på detta, eftersom de förväntar sig att till att förskollärarna gör det bästa för deras barn.

Hur ska vi då få föräldrar att bli intresserade och få mer kunskap om läroplanen?

Persson & Campner (2000) menar att information om läroplanen lätt kan bli abstrakt för föräldrarna. Det är därför viktigt att på ett konkret sätt visa hur förskolan arbetar efter läroplanen. Detta tycker vi kan göras till exempel genom att på föräldramöten använda sig av en Powerpoint-presentation där personalen visar bilder från verksamheten och förklarar vad det är de gör och vad det står i läroplanen om det. Vi tror dock att det är viktigt att inte pressa föräldrarna för mycket, då detta som med så mycket annat kan göra att de tappar ännu mer intresse.

Många förskolor hänger upp stora planscher med bilder från verksamheten kopplade med citat från läroplanen. Detta är också ett bra sätt att konkret visa hur man arbetar enligt läroplanen, men det som är viktigt att komma ihåg är att föräldrar i stor utsträckning endast är intresserade av de bilder där deras eget barn är med, så det är av stor vikt att försöka involvera de flesta barnen på sådana planscher. Förutom dessa planscher var det endast på föräldramöten som föräldrarna i vår undersökning fått "kontakt" med läroplanen. Vår undersökning visar att det är ovanligare än vad vi först trodde att det finns läroplaner i hallen på förskolor, alternativt att intresset från föräldrarna att titta i en läroplan är så lågt att de inte har uppmärksammat att det finns en läroplan att låna eller läsa på förskolan. Att ha en läroplan i hallen som personalen även uppmärksammar föräldrarna på är något som vi anser är grundläggande i försöken att ge föräldrar mer kunskap om läroplanen.

Fortsatt forskning

Vi tycker att det faktum att de flesta föräldrar i vår studie litar till fullo på pedagogernas professionalitet vore intressant att forska vidare på. Hur ska en bra pedagog vara enligt föräldrarna? Vad är det som utmärker en bra pedagog? Vilken betydelse har utbildning, fortbildning och personlighet i en förskollärares arbete?

Det vore också intressant att utföra en liknande studie men istället fokusera på förskollärarnas uppfattning om hur styrdokumentet kan bli mer synliga i verksamheten.

Referenser

- Andersson, B. (1986). *Utvecklingsekologi*. Lund: Studentlitteratur.
- Andersson, B. (1990). *Hur bra är egentligen dagis?* Stockholm: Utbildningsförl..
- Bjørndal, C.R.P. (2005). *Det värderande ögat: observation, utvärdering och utveckling i undervisning och handledning*. (1. uppl.) Stockholm: Liber.
- Bronfenbrenner, U. (1979). *The ecology of human development: experiments by nature and design*. Cambridge, Mass.: Harvard Univ. Press.
- Flising, L., Fredriksson, G. & Lund, K. (1996). *Föräldrakontakt: en bok om att skapa, behålla och utveckla ett gott föräldrasamarbete: en handbok*. Stockholm: Informationsförl..
- Fredriksson, G. (1991). *Föräldrasamarbete i förskolan: pedagogernas, föräldrarnas och barnens syn på samarbete*. Lund: Studentlitteratur.
- Gillham, B. (2008). *Forskningsintervjun: tekniker och genomförande*. (1. uppl.) Lund: Studentlitteratur.
- Granberg, A. (1998). *Förskoleboken*. (1. uppl.) Stockholm: Bonnier utbildning.
- Holme, I.M. & Solvang, B.K. (1997). *Forskningsmetodik: om kvalitativa och kvantitativa metoder*. (2., [rev. och utök.] uppl.) Lund: Studentlitteratur.
- Hwang, P. & Nilsson, B. (2003). *Utvecklingspsykologi*. (2., rev. uppl.) Stockholm: Natur och kultur.
- Kvale, S. (1997). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2009). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. (2. uppl.) Lund: Studentlitteratur.
- Kylén, J. (2004). *Att få svar: intervju, enkät, observation*. (1. uppl.) Stockholm: Bonnier utbildning.
- Martin Korpi, B. (2006). *Förskolan i politiken: om intentioner och beslut bakom den svenska förskolans framväxt*. Stockholm: Utbildnings- och kulturdepartementet, Regeringskansliet.
- Patel, R. & Davidson, B. (2011). *Forskningsmetodikens grunder: att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. (4., [uppdaterade] uppl.) Lund: Studentlitteratur.
- Persson, E. & Campner, E. (2000). *Vardagsperspektiv: pedagogens syn på läroplanen för förskolan*. Stockholm: Gothia.
- Persson, S. (1998). *Förskolan i ett samhällsperspektiv*. (2., rev. uppl.) Lund: Studentlitteratur.

SFS 2010:800. Skollag. Stockholm: Utbildningsdepartementet.

Simmons-Christenson, G. (1997). *Förskolepedagogikens historia*. (4., omarb. och utvidgade utg.) Stockholm: Natur och kultur.

Skolverket (2004). *Förskola i brytningstid: [nationell utvärdering av förskolan]*. Stockholm: Skolverket.

Skolverket (2005). *Kvalitet i förskolan: allmänna råd och kommentarer*. Stockholm: Skolverket.

Skolverket (2008). *Tio år efter förskolereformen: nationell utvärdering av förskolan*. Stockholm: Skolverket.

Skolverket (2011). *Läroplan för förskolan Lpfö 98*. (2., rev. uppl.) Stockholm: Fritzes.

Skolverket (2013). *Föräldrars val och inställning till förskola och fritidshem: resultat från föräldraundersökningen 2012*. Stockholm: Skolverket.

SOU 1951:15 *Daghem och förskolor*. Betänkande från 1946 års kommitté för den halvöppna barnavården. Stockholm

SOU 1972:26. *Förskolan Del 1. Betänkande avgivet av 1968 års barnstugeutredning*. Stockholm: Liberförlag/Allmänna förl..

SOU 1997:157 *Att erövra omvärlden; Förslag till läroplan för förskolan; slutbetänkande*. Stockholm: Fritzes. Från <http://www.regeringen.se/content/1/c6/02/52/24/61fa71bf.pdf> och <http://www.regeringen.se/content/1/c6/02/52/24/856a5aa0.pdf>

Tallberg Broman, I. (1995). *Perspektiv på förskolans historia*. Lund: Studentlitteratur.

Trost, J. (2010). *Kvalitativa intervjuer*. (4., [omarb.] uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Utbildningsdepartementet (2010). *Förskola i utveckling: bakgrund till ändringar i förskolans läroplan*. Stockholm: Utbildningsdepartementet.

Vallberg Roth, A. (2002). *De yngre barnens läroplanshistoria: från 1800-talets mitt till idag*. Lund: Studentlitteratur.

Vetenskapsrådet (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm: Vetenskapsrådet

Bilaga 1

Intervjufrågor

Frågeställning: Hur ser föräldrarna till de minsta barnen inom förskolan på läroplanen och dess mål?

- Hur viktig tycker du att läroplanen är i förskolans småbarnsverksamhet?
- Om förskolan inte skulle ha någon läroplan, på vilket sätt tror du att förskolan skulle arbeta annorlunda?

Frågeställning: Vilka krav har föräldrarna på verksamheten?

- Av vilken anledning har du barn på förskola?
- Vad tycker du är viktigast att barnen gör på förskolan?

Frågeställning: Hur mycket kunskap har föräldrarna om läroplanen?

- Hur välinformerad anser du att du är gällande läroplanen för förskolan?
- Hur har du fått information om läroplanen från ditt barns förskola?
- Hur skulle du vilja bli informerad om läroplanen?